

komen innemen en had met een lap de natte voet ten dele uitgewist. Nooit heeft hij zichzelf kunnen herhalen: de voet werd half verborgen achter scherpe grassprietten.

Hij werkt verder, z'n krachten zijn beproefd. De familie verhuist naar Bergzicht, een oud Hollands boerenhuis, degelijk met z'n zware deuren van oud kiaat-hout, vol teer geheimzinnig licht uit het Zuiden, binnenvallend door de vele kleine ruiten. De tuin was wat verwaarloosd, een grote struik met passiebloemen hing over het hek, paarse wisteria's droomden in het lentelicht, oude eiken wierpen hun schaduw op de brede stoep met het verweerde muurtje. Daar werkt hij in de poëtiese atmosfeer van de Zuidelijke Kaap-provincie, in een oud Hollands huis.

Dan komt de tentoonstelling, in September 1923, met een zeer waarderende pers. Daar hing de „Plaas op Zondagmorgen.” Sober, haast koel, maar hoe zuiver gezien. Ontdaan van détails, zoekend naar de ziel van dat witte huis in de bruine vlakte, dat met z'n twee paar vensterogen in zich zelf gekeerd daar staat. Overhuifd door strenge blanke wolken, die met hun brede lijn de sereniteit van de rustdag verhogen. En dan het juweeltje „Buurpraatje”. Een bescheiden titel voor dit innig schilderij. Fijn overwogen rythme in alle delen: de dromerig hangende kop van het geel-grijze paard vóór de linkse grijs-blauwe berg; de manskop, half gewend, neerbuigend vóór de zilveren regenlucht in het midden; de statige vrouw, met de fijne paarse noot aan haar witte hoofddoek, rechts gesteund door het wegkruipend kind, links door de hond, die zich aansluit bij de rijk-getinte grote klippen. En de hele voorgrond ingesloten door het oker-grijs verweerde muurtje, aan elke kant een breed pilaartje, met het napels-gele licht op hun kop. De stofuitdrukking van dit alles is prachtig; vluchtig kan het hier en daar lijken bij oppervlakkig toezien, maar die techniek bezit juist de charme van het niet-alles-zeggen. Men moet het eenzaam-verdroomde van zo'n winterdag hier op zich hebben laten inwerken, terwijl men toch nog de scherpe geur van de veldbosjes in z'n neus voelt waaien, om de waarachtigheid van dit stukje poëzie te kunnen doorvoelen. Het oude paard is een symbool geworden van deze winterse stilte vóór de regen; zijn kop heeft de uitdrukking die bij de mensen is gespaard; slechts de houding van hun figuren is in harmonie met de natuur en met het stille dier. Dit stukje bereikt een volledige synthese van het ik van de kunstenaar met de hem omringende wereld, in een zuiver samengaan van intiem meevoelen en bewust, beheersend opbouwen.

Naar aanleiding van een klein schilderij, „Pionier” genoemd, dat een oude Boer voorstelt met roodvale baard, berustend wezen, zijn vel verweerd door 't zwerven over de velden, merkte een Afrikaans beoordelaar zeer juist op dat de schilder hier de roodvale kleur van de Boer zowel